Ramsar-ætlan fyri Mykines

Tilmæli um tiltøk at verja fugl, serliga sjófugl

Sent í almenna hoyring 22. desember 2015

Samtykt á fundi í Ramsar-nevndini fyri Mykines 19. feb. 2016

Innihaldsyvirlit

Fororð 4
Samandráttur 6
1. Inngangur 7
2. Hóttanir og tilmæli 7
   2.1. Rotta 8
   2.2. Órógv av gongd út í Hólm og í haganum 10
   2.3. Sigling 12
   2.4. Aðrar møguligar hóttanir 14
3. Ramsar-sáttmálin 17
   3.1. Hvat er Ramsar-sáttmálin? 17
4. Tilgongdin í Føroyum 18
5. Lóggáva og amboð 20
   5.2. Onnur viðkomandi lóggáva og amboð 22
6. Fuglateljing 23
7. Keldur 24
8. Fylgiskjøl 24

Fororð

Henda ætlan – Ramsar-ætlanin fyri Mykines – inniheldur tilmæli um, hvat eigur at verða gjørt fyri at minka um hóttanir móti fugli í Mykinesi. Ætlanin vendir sær til mykinesfólk og onnur, sum varða av oynni, og sum á einhvønn hátt kunnu seta tiltøk í verk, eitt nú Sørvágs kommuna og landsmyndugleikar.

Ramsar-ætlanin kann dagførast, um Ramsar-nevndin fyri Mykines metir tað vera neyðugt.

Umhvørvisstovan hevur í samstarvi við Ramsar-nevndina og bygdarfólkið í Mykinesi skrivað ætlanina.

Vón okkara er, at tikið verður væl ímóti ætlanini, og at tilmælini verða fylgd, soleiðis, at tiltøk kunnu setast í verk, sum tryggja, at fuglur í Mykinesi kann trívast uttan hóttanir og óneyðugt órógv, bæði nú og í framtíðini.

Nevndin ivast ikki í, at um rætt verður farið fram, kann Ramsar-tilnevningin virka mennandi fyri oynna, ikki minst fyri ferðavinnuna.

Nevndin takkar øllum, sum á einhvønn hátt hava givið íkast ella hava hjálpt til við at gera ætlanina. Týdningarmesti parturin liggur tó fyri framman: at seta tiltøkini í verk.

Ætlanin og annað tilfar um Ramsar-arbeiðið í Føroyum er at finna á www.us.fo

Ramsar-nevndin fyri Mykines

19. februar 2016

Samandráttur

Í hesi Ramsar-ætlan fyri Mykines verður fyrst greitt frá viðurskiftum, sum verða mett sum hóttanir ímóti lunda og øðrum fugli í oynni. Trý høvuðstilmæli eru í ætlanini:

1. at gera reglur um rottu, serliga at fyribyrgja rottuinnrás í Mykinesi
2. at fáa meira skipað viðurskifti fyri gongd í haganum og
3. at gera reglur um sigling kring oynna, serliga at fyribyrgja, at fuglur verður órógvaður av skjóttgangandi bátum.

Fyri hvørja hóttan verður komið inn á møguligar loysnir, og eitt tilmæli orðað.

Tilmæli er eisini gjørt um, hvat skal gerast framyvir fyri at kunna fylgja gongdini hjá lundanum.

Greitt verður frá um altjóða Ramsar-sáttmálan, og hví hann er viðkomandi fyri Mykines. Greitt verður frá tilgongdini frá byrjan og fram til, at Mykines varð lýst at vera Ramar-øki: hvør hevur luttikið í arbeiðinum og um arbeiðið hjá Ramsar-nevndini fyri Mykines. Komið verður eisini inn á borgarafundir og hoyring av ætlanini.

Víðari verður greitt frá um viðkomandi lóggávu, og um hvørji amboð eru tøk, sum kunnu brúkast til at seta tiltøkini í verk. Serligur dentur er lagdur á grannastevnu, og hvussu hon kann verða brúkt til at seta í verk reglur/tiltøk/mannagongdir fyri at verja fugl o.a.

1. Inngangur

Í Føroyum eru trý Ramsar-øki: Nólsoy, Mykines og Skúvoy.

Fyri hvørja av hesum oyggjum skal ein Ramsar-ætlan gerast, sum m.a. ger tilmæli um, hvørji tiltøk skulu setast í verk fyri at verja fugl í oynni og umhvørvi teirra.

Hetta er Ramsar-ætlanin fyri Mykines, og er hon úrslit av arbeiðinum hjá Ramsar-nevndini fyri Mykines.

Ramsar- økið fevnir um alt Mykines og út á 500 metrar úr landi. Sí kort í fylgiskjali 1.

1.1.1. Endamál við ætlanini

Endamálið við hesi Ramsar-ætlan[1] er í stuttum, at lýsa Mykines sum Ramsar-øki, serliga at lýsa viðurskifti, sum kunnu metast sum ein hóttan móti fugli í Mykinesi, og gera tilmæli og uppskot til møguligar loysnir, fyri at minka ella steðga hóttanunum og/ella forða møguligum komandi hóttanum. Ætlanin skal metast sum eitt tilmæli til allar viðkomandi partar, sum hava ábyrgd av og heimild til at taka stig, fyri at tryggja Mykines sum Ramsar-øki, t.e. fólkið í Mykinesi, Sørvágs kommuna og lands-myndugleikar.

Ætlanin er ikki løgfrøðiliga bindandi.[2]

Í fylgiskjali 3 er eitt samlað yvirlit yvir øll tilmælini í hesi ætlan.

2. Hóttanir og tilmæli

Mett verður, at tað í Mykinesi serliga eru tríggjar týðandi hóttanir ímóti lunda og øðrum fugli:

1. Rotta,
2. Óskipað gongd í haganum og út í Hólm,
3. Sigling við nógvari ferð kring oynna.

---

1 Eisini nevnt fyrisitingarætlan; da: forvaltningsplan; en: Management Plan.
2 Sambært grein 2.3 í Ramsar-sáttmálanum vil upptøka av einum øki á listanum yvir Ramsar-øki ikki seta til viks tjóðarræði í landinum.

2.1. Rotta

Rottan sigst vera komin til Føroyar fyrstu ferð fyri umleið 250 árum síðani, og seinasta innrás á eina oyggj var í 1898, tá ið rotta kom til Norðuroyggjar (Borðoy, Viðoy og Kunoy). Sannlíkindini fyri, at rotta kemur til oyggjar, har hon ikki er, eru tengd at fleiri ymsum faktorum, men í høvuðsheitum kemur rotta bert til nýggjar oyggjar, har hon verður flutt við fólki, oftast ótilvitað.

Bæði úr einum fíggjarligum og náttúruverju sjónarhorni er tað nógv betri at fyribyrgja spjaðing av rottu, og kanska eisini mús, enn at skula oyða og endurbyggja náttúruna eftir eina innrás. Mús er í Mykinesi, men verður, sum er, ikki mett at vera ein hóttan móti lunda.

Í Føroyum eru 11 rottufríar oyggjar (Mynd 1), harav tríggjar hava havt einstakar ella nakrar fráboðanir um rottu.

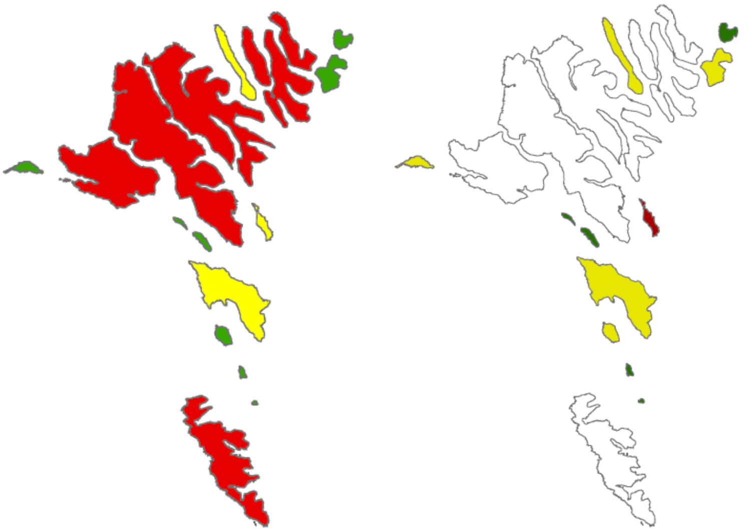

Mynd 1 Mynd til vinstru: Rottufríar oyggjar. Oyggjar við rottu eru vístar við reyðum. Oyggjar, ið eru rottufríar, men har ein ella nakrar fráboðanir hava verið, eru vístar við gulum. Rottufríar oyggjar eru vístar við grønum. Myndin til høgru vísir tær oyggjar, sum eru raðfestar eftir sannlíkindi fyri innrás og vanda fyri náttúruna, um rotta kemur í oynna. Størst vandi er reyð, næststørsti: miðal gular, og minsti vandi grønar. Kelda: Rottuspjaðing.

2.1.1. Støðan nú

Av tí at stórur partur av lundastovninum í Føroyum hevur bøli í Mykinesi, er oyggin viðkvom fyri rottu. Nógvur drunnhvíti og skrápur er eisini, og Mykineshólmur hevur helst størsta bøli av sýldum drunnhvíta í Føroyum. Nógvur farmur verður fluttur til oynna við tyrlu. Mett verður, at eini 40 plattar koma til oynna um árið. Serliga eru tað pallarnir, sum økja um vandan fyri rottuinnrás. Allur loftvegis flutningur til Mykinesar kemur umvegis flogvøllin.

2.1.2. *Viðkomandi lóggáva*

Galdandi kunngerð frá 1962 um oyðing av rottu hevur ikki ásetingar um fyribyrging av rottuinnrás. Hinvegin ásetur hon, at kommunur, einaferð um árið, skulu skipa fyri rottuoyðing í øllum kommunum, har rotta er, og hava mann at taka sær av hesum.

Búnaðarstovan hevur eftirlit við, at kommunur halda kunngerðina.

Kunngerðin er gomul og ótíðarhóskandi, og eigur at verða dagførd eins og fyribyrging av rottuspjaðing eigur at gerast partur av kunngerðini.

2.1.3. *Møguligar loysnir*

So leingi sum eingin rotta er í Mykinesi, hevur fyribyrging av rottuinnrás alstóran týdning. Í frágreiðingini *Rottuspjaðing*[3] eru fleiri tilmæli um at fyribyrgja, at rotta spjaðist til rottufríar oyggjar. Her eru nøkur tilmæli:

1. Neyvt eftirlit við fráfaringarstøðina í Sørvági,
2. Skelting umborð á skipum og við landgongd,
3. Kommunur samstarva um at hava felags aktingarfólk at taka sær av rottufyribyrging, eftirliti við rottukassum o.ø,
4. Aktingarfólk, eisini í rottufríum oyggjum,
5. Skeið/fundir fyri aktingarfólk um fyribyrging av rottuinnrás,
6. Seta krøv til flutning, t.d. av kraftfóðri, grasperlum og hoyggi, bæði við skipi og tyrlu. Vøra má nýpakkast, og annars vera heil og óskadd, tá hon kemur til oynna. Vøra, sum ikki er nýpakkað, má goymast rottutrygt. Strangari eftirlit má vera við vøru, sum verður flutt við tyrlu, bæði áðrenn hon fer av flogvøllinum, og tá hon er komin til Mykinesar. Kannast skal, hvussu slíkt eftirlit best kann skipast. Hvat verður gjørt aðrastaðni? Hvat ber til í Mykinesi? Rottufrían "garð"? Við plátum?
7. Serligt eftirlit við ruskbingjum,
8. Burturkast, fóður og annað lívrunnið tilfar skal goymast rottutrygt (bæði hjá borgarum, bóndum og virkjum),
9. Órudd má ikki liggja og sløðast,
10. Øll kloakkviðurskifti mugu vera í lagi,
11. Øll skip skulu vera rottufrí,
12. Skip eiga ikki at liggja fyri akker nærri enn 400 m úr rottufríari oyggj,
13. Skip skulu hava sanitets/rottusertifikat og brúka rottuskermar,
14. Krav um tilbúgvingarætlan.

[3] Hammer, S. 2011. Rottuspjaðing. Umhvørvisstovan. Frágreiðing 2011:3. http://www.us.fo/Default.aspx?ID=5500

2.1.4. *Mál og tilmæli*

Mál: Mykines skal framhaldandi vera rottufrí.
Tilmæli:

1. Seta í verk skipan/mannagongdir fyri vøru, sum verður flutt til Mykinesar, serliga áðrenn hon fer av flogvøllinum, men eisini tá vøran er komin til Mykinesar.
2. At tilbúgvingarætlan fyri at fyribyrgja rottuinnrás í Mykinesi verður gjørd. Hetta kundi verið gjørt í samstarvi millum Sørvágs-, Tórshavnar- og Skúvoyar kommunur.
3. At neyðugu tiltøk nevnd omanfyri (1.-14.) verða sett í verk.
4. At kunngerðin um oyðing av rottu verður dagførd og víðkað til eisini at fevna um at fyribyrgja, at rotta spjaðist.

2.2. Órógv av gongd út í Hólm og í haganum

Umleið 6.000 ferðafólk koma á hvørjum ári, frá mai til aug., sjóvegis til Mykinesar. Nógv verður gingið, eisini í lundalandi. Ferðafólk, sum ikki eru upplýst um, hvussu ein skal ganga um í náttúruni og økinum, kunnu órógva lundalandið (Lamba og út í Hólm).

Í Mykinesi er eitt skelti, ætlað ferðafólki, sett upp omanfyri lendingina, á veg móti bygdini, sum m.a. kunnar um gøtuna út í Hólm, sí mynd 2. Eingi onnur skelti eru, sum t.d. lætta um at finna gøtuna.

Mynd 2 Skelti við kunning til ferðafólk í Mykinesi

2.2.1. Møguligar loysnir

Tað er týdningarmikið, at mannagongdir eru fyri gongd í haganum, t.d. um, hvar fólk kunnu ganga og nær, og um ferðaleiðari skal vera við.

Gøtur, har fólk kunnu ganga, eiga at verða betri merktar við skeltum. Skelti eiga ikki at verða sett upp uttan so, at avvarðandi hagastýri hevur góðkent tekstin.

Kort eiga at verða gjørd, sum vísa, hvar gangast kann. Gøtan út í Hólm er (smb. skelti í Mykinesi, sí Mynd 2) ikki varðagøta, og tí ikki almenn. Fyri at ganga eftir gøtuni eigur loyvi at fáast frá eigara. Mykinesfólk hava tó altíð gingið eftir øllum gøtum í Mykinesi, og skulu tí ikki spyrja um loyvi til at ganga har. Tað eru tí einans onnur, enn fólk í oynni, sum skulu biðja um loyvi at ganga.

Gøtuskipanir og skelti mugu viðlíkahaldast og røkjast. Ongin játtan ella peningur er tøkur til endamálið, og ferðafólkini ganga, sum nú er, ókeypis í høgunum. Ein máti at fáa til vega slíka fígging kundi verið, at eitt avgjald varð lagt á hvørt ferðafólk. Serliga tey, sum koma í bólkum og í vinnuligum høpi, t.d. við ferðamannaskipi ella í einum ferðalagi.

Ein møguleiki er, at ferðafólk skulu keypa sær atgongd til hagar, innan tey koma til oynna, t.d. á netinum ella á kunningarstovum. Skelti kundi verið sett upp á hagaportrið, sum staðfestir, at ikki er loyvt at fara í hagan uttan at hava fingið loyvi/hava goldið. Eisini kundi verið skipað soleiðis fyri, at til bar at keypa sær atgongd til hagan, tá man er komin til oynna. Hetta kanska mest fyri einstaklingar, og kundi verið gjørt einfalt soleiðis, at tað bar til at gera flyting við sms ella umvegis internetið. Fyritreytin er, at ferðafólk kunnu fáa netsamband í Mykinesi, antin WiFi ella 3G. Almenn atgongd til teldu við netsambandi, kundi verið umhugsað.

Eina slíka skipan kunnu eigarar av høgunum í Mykinesi samtykkja á grannastevnu.

2.2.2. Mál og tilmæli

Mál: Gongd út í Hólm og í haga í Mykinesi skal ikki órógva fugl.

Tilmæli:

1. Eitt uppskot til grannastevnusamtykt um gongd út í Hólm (og møguliga aðrastaðni) verður gjørt og lagt fyri komandi grannastevnu,
2. Samstarv við aðrar Ramsar oyggjar um gongd í haganum, merking av hagagøtum, skelting, kunning, skeið fyri ferðaleiðarum, o.s.fr.
3. Gera kort, sum staðfesta, hvar øll hava rætt at ganga, og hvar fuglur er at síggja.

2.3. Sigling

Ferðavinnan í Føroyum hevur seinastu 10-20 árini verið í menning, sum millum annað kemur til sjóndar við, at alt fleiri tilboð eru til ferðafólk, m.a. túrar við skjóttgangandi bátum, serliga kring oyggjar sum Nólsoy og Hest, men eisini Mykines og onnur støð. Serliga er áhugavert hjá ferðafólki at síggja lunda og annan fugl á sjónum og fram við landi. At lata fólk kunna uppliva fugl, kann eggja til náttúrufyrilit, men um atlit ikki verður tikið at fuglinum, og ansað verður eftir ikki at styggja hann, kann slík sigling hava skaðilig árin á fuglin.

Fleiri frásagnir eru frá fólki í Nólsoy um bátar, sum sigla tætt fram við landi við nógvari ferð og órógva fugl, bæði uppi á landi og á sjónum.

Mannaskapt órógv, serliga í reiðringartíðini, kann hava skaðilig árin á nógv sløg av sjófugli. Órógv kann vísa seg aftur á ymsan hátt. Vanligastu árinini, har mest órógv er, eru, at fuglur gevst at reiðrast. Lundi, sum verður órógvaður mitt í verpingartíðini, kann fara av reiðrinum. Árinini eru minni, eftir at pisurnar eru komnar.

Fuglur kann eisini órógvast av virksemi langt burturi.

Tað er ymiskt, hvussu viðkvæmur ymiskur fuglur er fyri órógvi. Nakrir fuglar kunnu venjast við órógv, meðan aðrir styggjast burtur. Lundi er rættiliga viðkvæmur, meðan havhestur og rita eru minni viðkvom. Onnur viðurskifti, so sum stað/lendi, árstíð, veður, slag av órógv, frástøða, títtleikin av órógvi og um órógvið kemur av sjónum ella av landi, hava týdning.

2.3.1. Støðan nú

At siglt verður við nógvari ferð undir fuglabjørgum fram við landi í Mykinesi, er ikki ein stórur trupulleiki, tí bátar sjáldan koma til Mykinesar. Harumframt er rættiliga streymhart kring oynna. Ferðamannaskip kunnu tó við tíðini gerast meira aktuell. Tað er komið fyri, at ferðamannaskip liggja fyri akkeri nær landi og sigla fólk í oynna.

2.3.2. Viðkomandi lóggáva

Einhvør kann sigla tætt við land kring allar oyggjar. Einasta avmarking í lóggávu, er § 14 í fuglaveiðulógini, har ásett er, at "Innanfyri tey í hesi grein nevndu mark og tíðarskeið er forboðið at órógva fuglin av ótørvandi óljóði frá skipspípum ella øðrum gangi." Mett verður, at henda áseting er ótíðarhóskandi, og at neyðugt er við nýggjum og tíðarhóskandi reglum, sum regulera sigling og annað virksemi nær landi ávísa tíð av árinum, fyri at verja fuglin.

Seinnu árini er vorðið alt vanligari, at fólk í ferðavinnuhøpi fara upp á land av sjónum, t.d. á hellur, har fuglur er. Sambært hegnlógini er ikki loyvt at stíga á land frá báti uttan loyvi frá eigara, sí 5.2.1. Í Mykinesi er tó ikki vanligt, at fólk fer upp á land aðrastaðni enn við lendingina.

2.3.3. *Møguligar loysnir*

Til ber at áseta reglur í kunngerð, við heimild í havumhvørvislógini[4], sum avmarka sigling við skjóttgangandi førum. Slíkar reglur kunnu fevna um:

1. Avmarkingar av stødd/hædd á skipi/báti og ferð, t.d. at hægst loyvda ferð skal vera 5 fjórðingar um tíman nærri enn 500 m úr landi frá 1. apríl til 1. september,
2. Loyvisskipan fyri vinnuliga ferðafólkasigling, sum m.a. veitir undantak frá forboðnum í pkt. 2, og við krøvum um t.d. loyvdum rutum, skelting umborð, eftirlit t.d. AIS[5], og luttøku á viðkomandi skeiði t.d. um fugl og náttúru.
3. Kunning til ferðafólk, t.d. skelting umborð á ferðafólkabátum, um hví tað er neyðugt at avmarka ferðina, tá fuglurin er viðkvæmastur.

Krøvini eiga eisini at verða galdandi fyri gummibátar o.l., eitt nú frá ferðamannaskipum.

Alt vanligt/traditionelt virksemi eigur at verða undantikið avmarkingum eins og sigling hjá strandfaraskipum o.l.

Neyðugt er at lýsa eina loyvisskipan, sum fevnir um alla vinnuliga ferðafólkasigling, og sum tryggjar, at øll sigling er burðardygg og serliga, at fuglur í Mykinesi ikki verður órógvaður av ferðafólkabátum. Ein slík skipan kann til dømis fevna um kort yvir viðkvom øki, har ikki eigur at verða farið ávís tíðarskeið, og yvir minni viðkvom øki, har siglast kann við størri ferð nær at landi.

Mælt verður til, at Sørvágs kommuna verður góðkenningarmyndugleiki til sigling nærri enn 500 m úr landi í Mykinesi.

Umframt slíkar ítøkiligar reglur fyri bátar, kunnu reglur eisini verða gjørdar, t.d. við grannastevnusamtykt, fyri at verja fuglin, so sum:

- Reglur um at stíga á land ávís støð, har lundi og annar fuglur kann verða órógvaður,
- Hava øki, har ferðafólkabátar kunnu vitja, so møgulig skaðilig árin verða avmarkað til eitt ella nøkur fá øki.

Ferðafólkaskip eiga ikki at kunna sigla ella liggja nærhendis oyggjunum uttan loyvi frá kommununi. Kommunurnar eiga tí at velja hóskandi øki, har hesi skip kunnu liggja.

Forboðið ímóti at brúka skipsfloytur (eins og ásett í fuglaveiðilógini) kundi verið tikið við í Ramsar-kunngerðina fyri sigling.

[4] http://logir.fo/Logtingslog/59-fra-17-05-2005-um-verju-av-havumhvorvinum
[5] Automatic Identification System

2.3.4. Mál og tilmæli

Mál: Sigling kring Mykines skal ikki órógva fuglalívið.
Tilmæli:

1. At kunngerð um sigling kring Mykines og Hólmin verður sett í gildi fyri at fyribyrgja, at óljóð ella annað órógvar fuglin.
2. At lýsa eina loyvisskipan, sum tryggjar, at øll sigling er burðardygg, og serliga, at fuglur í Mykinesi ikki verður órógvaður av ferðafólkabátum.
3. Kommunan skal hava mannagongd fyri, hvar ferðamannaskip kunnu liggja.

2.4. Aðrar møguligar hóttanir

Sum áður nevnt verður rottan, sigling við nógvari ferð og óskipað gongd í haganum mett sum størstu hóttanir ímóti fuglalívi í Mykinesi. Ramsar-nevndin fyri Mykines hevur avgjørt fyrst og fremst at arbeiða við hesum hóttanum, so at tilmælini kunnu setast í verk skjótast til ber.

Umframt nevndu hóttanir, eru aðrar hóttanir settar upp niðanfyri, sum nevndin, um neyðugt, fer at arbeiða víðari við seinni. Fyri ávísar hóttanir, eru fyribils tilmæli gjørd.

2.4.1. Órógv av koyring við motorakførum í haganum

Nevndin hevur umrøtt spurningin um nýtslu av motorakførum, serliga sokallaðum bóndasúkklum/ATV'arum (All Terrain Vehicle; akfør, sum kunnu koyra á nærum øllum lendi). Yvirhøvur varð mett, at nýtslan av ATV'arum í haganum eigur at vera avmarkað mest møguligt, og at koyring ikki kann fara fram uttan loyvi frá hagastýri.

Nevndin metir, at ein møgulig loysn er, at mykinesfólk leggja fram uppskot á grannastevnu um koyring við motorakførum í haganum.

2.4.2. Veiða og skjóting

Í Mykinesi verða, stórt sæð, bert lundi og súla veidd.

Lundi

Í Mykinesi er siðvenja at fleyga lunda, men nú lítið er til av lunda, hevur einki verið fleygað seinastu seks árini. Í Mykinesi var grannastevnuviðtøka gjørd í 2012 um als ikki at fleyga lunda. Nýggj samtykt skal til at loyva fleyg.

Kemur lundin fyri seg, kann vera vandi fyri, at fremmandafólk, sum ikki kenna vanligu siðirnar, fara at dríva ránsveiðu. Helst eru hesi ár rætta løtan at seta avmarkingar.

Lundapisur eru “friðaðar” á landi, men fuglalógin forðar ikki fyri, at lundi verður skotin á sjónum. Tað er ivasamt, um tað hevði gjørt nakran mun at longt um tíðarskeiðið, har ikki er loyvt at skjóta sjófugl, av tí at ein partur av pisunum koma so seint úr reiðrinum (serliga seinnu árini), at tíðarskeiðið, har loyvt er at skjóta, tá er byrjað.

At tí, at stórur partur av lundapisunum, frá natúrunnar hond, ikki koma undan, kanska einans 10%, vil skjóting á sjónum ikki hava eins stórar avleiðingar, sum t.d. at fleyga vaksnan fugl.

Hóast hetta mælir Ramsar-nevndin fyri Mykines fyribils til, at fuglaveiðulógin verður broytt soleiðis, at ikki verður loyvt at skjóta lunda í eitt ávíst tíðarskeið, t.d. 5 ár.

Súla

Á hvørjum ári verður farið eftir súlu. Veiðan er burðardygg.

Eigur at verða umhugsað at savna veiðitøl, men tað krevur, at tey, sum veiða, upplýsa veiðuna.

2.4.3. Skúgvur

Skúgvur verður av fleiri mettur at vera ein hóttan móti øðrum fugli. Tað er loyvt at skjóta skúgv, men hetta verður ikki gjørt, og er heldur ikki ráðiligt. Tað slagið av skúgvi, sum er í Føroyum, livir einans í Norðuratlantshavi og er tí ein sjáldsamur fuglur í heimshøpi. Vit hava tí skyldu at ansa eftir føroyska skúgvastovninum.

Fyribils tilmæli: Mælt verður til at kanna, um tað er fakliga ráðiligt at minka um skúgvin, og um so er, hvussu hetta kann gerast.

2.4.4. Oljudálking

Ein oljudálking kring Mykines kann fáa álvarsligar avleiðingar fyri fugl í oynni. Kemur olja á sjógv, fer hon skjótt kring alla oynna og dálkar fugl, sum er á sjónum. Fuglur, sum er dálkaður við olju, fer sera sannlíkt at doyggja.

Fyribils tilmæli:

1. Tilbúgvingarætlanir/mannagongdir mugu gerast fyri at tryggja, at oljudálking ikki hendir.
2. Ikki eigur at vera loyvt at flyta olju millum tangar umborð á skipum/bátum, sum eru á Ramsar–øki. Sørvágs kommuna/Havnarskrivstovan, eiga at kunna skip um hetta.
3. SEV má hava mannagongdir, sum tryggja, at oljuspill ikki henda, tá fylt verður á tangarnar. Fáa SEV at miðja ímóti, at tangarnir verða fyltir innan summarið byrjar.

2.4.5. Tyrluflúgving og flúgving við dronum

Tá tyrla flýgur inn yvir lundalond, verður fuglurin stygdur og fer á flog. Hetta er umráðandi at hugsa um, tá flogið verður. Somuleiðis kann hugsast, at ein størri nýtsla av dronum kann fara at elva til órógv á fugl.

Óneyðug tyrluflúgving eigur ikki at fara fram nærhendis fuglabjørgum. Somuleiðis skal nýtsla av dronum ikki órógva fugl. Flúgvast má so skynsamt sum gjørligt.

Fyribils tilmæli:

1. Kunna flogskiparar um ampar, sum kunnu standast av flúgving, sum er óneyðuga nær við fuglabjørg.
2. Spyrja um flogleiðin kann leggjast um, í mun til, hvar fuglur heldur til.

2.4.6. Ketta

Ketta er rovdjór, sum m.a. veiðir fugl. Vitanin um, hvussu stórt tal av fugli ketta tekur, er tó ikki stór. Í bókini *Færøsk Trækfugleatlas* er staðfest, at av teimum ringmerktu drunnhvítunum, sum eru funnir deyðir, eru lutfalsliga nógvir tiknir av kettu.

Fyribils tilmæli: í Mykinesi kundi grannastevnusamtykt verið gjørd, sum tryggjar, at ketta, sum er í oynni, ikki órógvar fugl.

2.4.7. Fremmand sløg

Djóra- og plantusløg kunnu breiða seg natúrliga, men tey kunnu eisini sløðast inn á nýggj øki við fólki – bæði ætlað og ótilætlað. Fremmand sløg eru tey, sum við mannavirksemi hava breitt seg út um upprunaøkið. Slík sløg kunnu gerast ein trupulleiki, um tey kappast við upprunasløg, ella kynblandast við hesi sløg ella liva av teimum. Fremmand sløg á nýggjum økjum kunnu samstundis breiða sjúkur ella á annan hátt órógva vistskipanir og búøki. Tá ið natúrligu fíggindar teirra ikki eru til staðar, kann vera lætt at vinna á upprunasløgunum.

Í Mykinesi eru hesi fremmandu djórasløgini:

- Flatmaðkur (mest millum húsini),
- Morsnigil (í kirkjugarðinum og har á leiðini)
- Hara
- Mús

Fyribils tilmæli:

1. at kanna hvat kann gerast fyri at basa flatmaðki og morsnigli.
2. at orða eitt uppskot til grannastevnusamtykt um fremmand sløg, fyribyrging og basing, t.d. um at steðga innflutningi av plantum til Mykinesar.

2.4.8. Dumpur

I áravís er ein grund niðri í fjøru blivin brúkt til burturkast og at brenna tað, sum brennast kundi, men í dag finst annað og meira burturkast. Teistar hava reiður beint við.

Fyribils tilmæli: steðga at tveita burturkast oman í fjøru. Rudda økið.

3. Ramsar-sáttmálin

Ramsar er ein av fleiri altjóða sáttmálum, sum hava til endamáls at verja náttúruna.

3.1. Hvat er Ramsar-sáttmálin?

Í 1971 varð "Millumtjóðasáttmálin um vernd av vátøkjum av altjóða týdningi serstakliga sum búøki hjá vatnfuglum" samtyktur. Á gerandismáli verður sáttmáli bert nevndur Ramsar-sáttmálin.[6]

Sáttmálin kom í gildi í 1975, og hava nú 169 lond tikið undir við sáttmálanum, teirra millum øll Norðurlond. Tilsamans eru nú 2.220 Ramsar-øki í heiminum. Føroyar tóku undir við Ramsar-sáttmálanum í 1977, sum partur av danska kongaríkinum.

3.1.1. Skyldur

Lond, sum hava tikið undir við sáttmálanum, binda seg til at tilnevna í minsta lagi eitt Ramsar-øki og at arbeiða fyri at tryggja vernd av vátøkjum. At gagnnýta vátøki skal gerast á ein burðardyggan hátt. Tað vil siga, at umsitingin av einum Ramsar-øki bæði skal varða av tess virði og tryggja, at gagnnýtslan av økinum ikki minkar um virðið.

3.1.2. Endamál

Upprunaliga var endamálið við sáttmálanum einans at verja vátøki av altjóða týdningi, serstakliga búøki hjá vatn- og sjófuglum. Men seinastu árini er Ramsar-sáttmálin eisini farin at fata um fuglabjørg. Higartil er tað tó einans í Norra og í Føroyum, at fuglabjørg eru tilnevnd sum Ramsar-øki.

Eitt øki verður mett at hava altjóða týdning, um har eru fleiri enn 20.000 fuglar av einum slag, ella um tað í minsta lagi er 1% av heimsstovninum av einum slagi ella undirslagi á økinum.

Eitt annað endamál við Ramsar-sáttmálanum er at tryggja eina skynsama gagnnýtslu og varðveitslu av náttúruni, og - um neyðugt - seta tiltøk í verk fyri at verja náttúruna. Tiltøk skulu altíð taka atlit at lokalsamfelagnum, eins og øll verandi nýtsla og siðir, veiða og annað virksemi kunnu halda fram, so leingi sum tað ikki er ein hóttan ímóti fugli ella

[6] http://www.ramsar.org/

teirra umhvørvi. Fer eitt virksemi fram, sum ikki verður mett burðardygt, og sum kann skaða fugl í Mykinesi ella teirra natúrliga umhvørvi (serliga fugl, sum var orsøk til, at Mykines varð sett til Ramsar-øki), mugu stig takast til broytingar.

4. Tilgongdin í Føroyum

Í 2010 fór táverandi Innlendismálaráðið undir at fyrireika útnevningar av Ramsar-økjum í Føroyum. Hetta sambært skyldu í sáttmálanum. Undan tilnevningini høvdu serliga Náttúrugripasavnið, Havstovan og Føroya fuglafrøðifelag gjørt eitt drúgt fyrireikingararbeiði at savna og skipa neyðugar dátur og upplýsingar, sum skuldu nágreinast í umsóknarbløðunum til Ramsar-skrivstovuna. Umsóknin varð tilevnað í kjalarvørrinum á einum stórum Ramsar-fundi í Tinganesi, har umboð frá Ramsar-skrivstovuni, fólk úr Íslandi og umboð fyri føroyskar myndugleikar, kommunur og felagsskapir greiddu frá, hvussu farast skuldi fram fyri at tilnevna øki.

Náttúrugripasavnið og Havstovan tilevnaðu umsóknina til Ramsar-skrivstovuna, har Nólsoy, Mykines og Skúvoy vórðu innstillaðar til at gerast Ramsar-øki. Á Ramsar-parts-fundi í Bukarest í juli 2012 vórðu tilnevningarnar av Nólsoy, Mykines og Skúvoy góðkendar. Mykines er Ramsar-øki nummar 2051.

14. mars 2013 fingu borgarstjórarnir í teimum trimum tilnevndu Ramsarøkjunum heiðursskjal fyri tilnevningina.

Mynd 3 Kári P. Højgaard, táverandi landsstýrismaður í Innlendismálum saman við Suna Jacobsen, borgarstjóra í Sørvágs kommunu, Harry Jensen, borgarstjóra í Skúvoyar kommunu og Heðini Mortensen, borgarstjóra í Tórshavnar kommunu, beint eftir handanina av Ramsar-heiðursbrøvum.

Í juni 2013 legði táverandi Innlendismálaráðið uppgávuna at fyrisita tilnevndu Ramsar-oyggjarnar til Umhvørvisstovuna, herundir at standa fyri arbeiðinum at gera Ramsar-ætlanir fyri Nólsoy, Mykines og Skúvoy.

4.1.1. *Ramsar-nevndin fyri Mykines*

Á vári 2015 varð Ramsar-nevndin fyri Mykines skipað við tí høvuðsendamáli at gera eina Ramsar-ætlan fyri Mykines. Limir í Ramsar-nevndini:

- Hagastýrini í Mykinesi: Eddie Lauritsen, Bjarni Hansen, Finn Danberg og Esbern í Eyðansstovu,
- Ramsar-umboð í Mykinesi: Jákup S. í Løðu
- Onnur við tilknýti til Mykines: Heini Heinesen, Suni Abrahamsen og Hans Michael Johannessen.
- Sørvágs kommuna: Sune Jacobsen,
- Kunningarstovan í Vágunum: Sølvi Simonarson.
- Søvn Landsins/Náttúrugripasavnið: Janus Hansen,
- Umhvørvisstovan: Maria Gunnleivsdóttir Hansen og Suni Petersen.

Nevndin avtalaði, at Umhvørvisstovan skuldi fyriskipa nevndararbeiðið, til fyrsta Ramsar-ætlanin fyri Mykines er liðug. Viðtøkurnar fyri nevndina eru í fylgiskjali 2.

Avgjørt varð, at aðrir áhugapartar eftir tørvi skulu takast við í arbeiðið. Nevndin hevur skipað fyri almennum fundum. Tann 10. apríl 2015 var borgarafundur í skúlanum í Mykinesi, har kunnað var um Ramsar-og um ætlanina at gera Ramsar-ætlan fyri Mykines. Mest sum øll bygdin og fólk við tilknýti til Mykines, íalt eini 12 fólk, umframt eini 8 frá myndugleikum, íalt 20 møttu á fundinum og orðaskiftið var gott og nógv ymisk sjónarmið og uppskot komu fram.

Mynd 4 Fyrsti borgarafundur í skúlanum í Mykinesi var tann 10. apríl 2015.

Seinni, tann 11. september 2015, var nýggjur borgarafundur í Mykinesi, har uppskot til fyrstu Ramsar-ætlanina fyri Mykines varð lagt fram. Tann 22. Desember 2015 varð uppskotið sent í almenna hoyring, og við nøkrum fáum broytingum, varð Ramsar-

ætlanin fyri Mykines endaliga samtykt á fundi í Ramsar-nevndini fyri Mykines, tann 19. februar 2016.

4.1.2. Luttakandi partarnir

Ein høvuðstreyt fyri, at arbeiðið við Ramsar-ætlanini skal eydnast, er, at fólkið í Mykinesi er partur av tilgongdini at gera ætlanina, her undir serliga at verða við til at gera av, hvørji tiltøk skulu setast í verk. Fólkið á staðnum hevur bestu vitanina um fugl og náttúruna í økinum og kennir til siðvenju við veiðu, og hvussu fuglatilfeingið er umsitið gjøgnum tíðirnar. Tað er tí eyðsæð, at fólkið á staðnum eru tey, sum best kunnu geva góð boð uppá møgulig tiltøk at seta í verk, at fyribyrgja skaða, ella minka um hóttanir móti fugli. Best er eisini, at tað er fólkið á staðnum sum - við galdandi reglum og siðvenju - sjálvi skipa fyri at seta í verk tiltøk og annað, sum er neyðugt fyri at verja Ramsarvirðini. T.d. við grannastevnuviðtøkum, sí kap. 5.1.1.

Hóast tað strangt tikið ikki er neyðugt, er tað eisini eyðsæð, at kommunalir og almennir myndugleikar eisini luttaka í Ramsar-arbeiðinum, umframt stovnar, sum hava vitan um fugl og náttúru. Ikki minst av tí, at tað fyri ein part eru somu stovnar, sum skulu seta tiltøkini í verk.

5. Lóggáva og amboð

Her verður lýst, hvør lóggáva og hvørji amboð eru tøk fyri at handhevja verandi reglur og/ella seta í verk nýggjar reglur, mannagongdir ella tiltøk, sum kunnu gerast neyðug fyri at verja fugl og umhvørvi teirra, og sostatt eisini tryggja Mykines sum Ramsar-øki. Serliga viðkomandi er grannastevnulógin, sum gevur borgarum møguleika fyri at leggja fram uppskot á grannastevnu.

5.1.1. Grannastevnulógin

Grannastevnulógin[7], er ein rammulóg um felagsviðurskifti. Lógin ásetur, hvussu grannastevna skal skipast.

Á grannastevnu kunnu viðtøkur gerast um:

- nýtslu av jarðarognum og lunnindum, sum eru feli, og sum tað ikki sambært lóggávuni skal takast avgerð um á hagastevnu ella á annan serligan hátt,
- slík viðurskifti, sum annars við lóggávuni eru løgd til avgerðar á grannastevnu (sambært hagalógini, hegnlógini, lóg um nýtslu av vatni v.m., lóg um veiðu, fuglaveiðu v.m. frá 4. apríl 1928; lóg um týning av yngli hjá ravninum frá 11. mars 1892),

[7] Lov nr. 170 af 18. maj 1937 for Færøerne om grandestævne m.m. Grannastevnulógin týdd til føroyskt: http://www.heimabeiti.fo/default.asp?menu=52

- skipan av slíkum innanbygdaviðurskiftum, sum hava almennan týdning fyri íbúgvarnar, uttan tó at hoyra undir ta kommunalu fyrisitingina.

Viðtøkurnar skulu gerast við atliti til reglur, sum eru í sjálvari grannastevnulógini ella sum eru fyrisettar í aðrari lóggávu, t.d. fuglaveiðilógini.

Grannastevnan er soleiðis eitt gott amboð at brúka, tá tørvur er at gera samtyktir um viðurskifti, sum hótta fugl ella umhvørvi teirra. Umframt fuglaveiðu, kundu í Mykinesi eisini verið gjørdar samtyktir um t.d. gongd í haganum (so ferðafólk ikki órógva fuglin), kettuhald (fyribyrgja, at ketta gerst útiløgukattur og legst á fugl), ella flutning av vøru til oynna við tyrlu, t.d. kraftfóður (minka um vandan fyri at rotta verður flutt til oynna).

5.1.2. Samtyktir um lundaveiðu skulu gerast á grannastevnu

Rætturin at veiða lunda og annan fugl fylgir í stóran mun jørðini. Av tí, at fuglur og lunnindi ikki eru útskift í Mykinesi, er fuglaveiða felagsrættur fyri allar fýra hagarnar. Hagastýri hava tí ikki rætt til at gera samtykir um t.d. fuglaveiðu. Rætta staðið at gera samtyktir um veiðu av fugli er á grannastevnu.

Við øðrum orðum hevur hvørki tann einstaki jarðareigarin ella hagastýrislimurin nakra beinleiðis heimild at regulera veiðu.

Í § 2 í fuglaveiðilógini[8] er ásett, at grannastevna kann gera samtykt um nýtslu av veiðirætti í felag:

“Samtykt at nýtsla av veiðirætti í felag kann gerast á grannastevnu. Í tílíkari samtykt kann fyrisetast, at veiða bert kann fara fram í minni mun ella yvirhøvur ikki.

Allir eigarar hava atkvøðurætt á grannastevnu um samtykt um veiðu í felag.

Einsæris burturlating av veiðirætti kann bert fara fram fyri upp í 10 ár í senn.

Friðing yvirhøvur ella partvís innangarðs í eini bygd, har fleiri eigarar eru, kann bert fremjast á grannastevnu. Atkvøðurætt um samtyktina hevur einhvør eigari innangarðs og kongsbøndur.

Til gylduga samtykt krevst yvir helmingur av atkvøðugevandi persónum, sum umboða minst helmingin av skattamarkatalinum, sum atkvøðurætt hevur”.

5.1.3. Grannastevnusamtyktir í Mykinesi

Av teimum grannastevnusamtyktum, sum áður eru gjørdar í Mykinesi, eru hesar mest viðkomandi í Ramsar-høpi:

[8] Løgtingslóg nr. 27 frá 9. september 1954 um fuglaveiðu v.m., sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 48 frá 15. mai 2014

- Lýsing um veiðu av lunda og súlu í Mykinesi (viðtikið 26. juni 2009)[9]. Snýr seg serliga um fleygarætt, nær á árinum og nær á degnum lundi kann fleygast.
- "Forboð ímóti lundafleyg" (viðtikið 6. juli 2012).

5.1.4. Avtalur

Um mykinesfólk hava loysnir uppá viðurskifti, sum hótta fuglin og onnur Ramsar-virði, ber til at gera avtalur um tað. Tess nærri at fólkinum á staðnum ein avgerð verður tikin, tess betri.

5.2. Onnur viðkomandi lóggáva og amboð

Her verður nomið við aðra lóggávu, sum kann vera viðkomandi fyri Mykines sum Ramsar-øki.

5.2.1. Hegnlógin

Hegnlógin (Lov om hegn og markfred[10]), er ein serlóg viðvíkjandi hegni, gongd og ferðslu í haga. Við støði í lógartekstinum ber til at staðfesta, at:

- Høvuðsreglan er, at gongd er forboðin uttan loyvi frá eigara.
- Øll hava rætt at ganga eftir bygda- og varðagøtum.
- Øll, sum eiga jørð, kunnu ganga eftir gøtum til *fjernere-liggende fuglebjerg eller udmark,* sum tey hava rætt til, t.d. fleygasessir.
- Røktarar kunnu røkta sín seyð o.a., bara teir boða eigaranum frá.
- Onnur, sum hava ørindi í haganum, kunnu fyri stóran part ganga í høgum um ørindini eru gomul siðvenja: *"gang til fjernereliggende Hauge, Fuglebjerg eller anden Udmark, som den paagældende eller den, i hvis Ærinde han gaar, ejer eller har Brugsret over, er tilladt, for saa vidt den hjemles ved det, som paa ethvert Sted er gammel Skik og Brug"*.

Ivamál verða løgd fyri landbúnaðarstevnu.

Hetta merkir, at tey, sum eiga jørð í Mykinesi, kunnu, um alla oynna, ganga eftir teimum gøtum, sum hava verið nýttar í sambandi við fuglaveiðu og onnur lunnindi

Somu ásetingar eru galdandi, tá siglt verður við báti fram við landi. Tá er heldur ikki loyvt at stíga á land uttan loyvi frá eigara, eins og tá loyvi skal gevast til at gerðast í haganum.

[9] http://www.heimabeiti.fo/default.asp?menu=278
[10] Løgtingslóg nr. 27 frá 9. september 1954 um fuglaveiðu v.m., sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 48 frá 15. mai 2014

5.2.2. *Havumhvørvislógin*

Havumhvørvislógin[11] hevur ávísar ásetingar, sum kunnu brúkast í Ramsar-høpi at minka um hóttanir móti fugli. § 20 í havumhvørvislógini gevur landsstýrismanninum heimild til at áseta reglur um at fyribyrgja og minka um dálking og aðra ávirkan á náttúru og umhvørvi frá virksemi á sjónum. Ætlanin er at brúka hesa heimild til at seta í gildi kunngerð um sigling kring Ramsar-oyggjar, sí kap. 2.3.

5.2.3. *Lóg um náttúrufriðing*

Friðingarmyndugleikarnir hava sambært lóg um náttúrufriðing[12] heimild at seta í verk friðingartiltøk at galda fyri øki á landi, á vøtnum og áum, tá ið friðingin má haldast ynskjandi av vísindaligum ella søguligum orsøkum. Eisini kunnu friðingar gerast í økjum, sum hava sereyðkenni, t.d. serligt djóra- og plantulív. Friðingarnevndirnar kring landið og Yvirfriðingarnevndin umsita náttúrufriðingarlógina.[13]

5.2.4. *Kunngerð um oyðing av rottu*

Tað er av stórum týdningi at fyribyrgja, at rotta kemur í rottufríar oyggjar. Kemur rotta í rottufríar oyggjar, so sum Mykines, fer tað at hava stórar avleiðingar fyri fuglastovnarnar. Rotta legst á fuglareiður, og kann hon soleiðis oyða fuglin.

Sum nú er, eru ongar reglur um at fyribyrgja, at rotta spjaðist til rottufríar oyggjar. Einastu reglur sum eru um rottu, er kunngerð um oyðing av rottu[14] , sum einans hevur ásetingar um júst oyðing av rottu.

6. Fuglateljing

Grundgevingin fyri at útnevna Mykines sum Ramsar-øki var tann nógvi sjófuglurin, ið reiðrast her. Sjófuglar á okkara leiðum hava tað sum heild hava tað trupult, og tí er tað av týdningi at verja øki, har tað er lutfalsliga nógv til av sjófugli.

Við jøvnum millumbilum metir Ramsar-skrivstovan um, hvørt grundgevingarnar fyri, at Mykines er Ramsar-øki, framvegis eru galdandi. Tí skal vitanin um fuglin í Mykinesi javnan dagførast, og tí er neyðugt at telja lundastovnin og fylgja við í gongdini.

---

[11] Lov nr. 171 af 18. maj 1937 for Færøerne om hegn og markfred, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 30 fra 17. mars 1951.

[12] Løgtingslóg nr. 59 frá 17. mai 2005 um verju av havumhvørvinum, sum broytt við løgtingslóg nr. 58 frá 26. mai 2011

[13] Løgtingslóg nr. 48 frá 9. juli 1970 um náttúrufriðing, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 110 frá 29. juni 1995.

[14] Kunngerð nr. 20 frá 16. mai 1962 um oyðing av rottu, sum broytt við kunngerð nr. 61 frá 6. november 1962

6.1.1. Mál og tilmæli

Mál: at fylgt verður við gongdini hjá lundastovninum í Mykinesi. **Tilmæli:** At arbeiðið við at telja lunda í Mykinesi kemur í eina fasta legu.

7. Keldur

- Ríkari framtíð. 13 millumtjóðasáttmálar um náttúru og mentanarumhvørvi (s. 16). Nordisk Ministerråd. TemaNord 2006:564.
- Hammer, S. 2011. Rottuspjaðing. Umhvørvisstovan. Frágreiðing 2011:3. http://www.us.fo/Default.aspx?ID=5500
- Olsen, B. 2010. Rottan hóttir heimsins størsta drunnhvítabøli, og vit hava ábyrgdina. Frøði. Føroya Fróðskaparfelag, Tórshavn. 2: 22-24.
- Simonsen, W. 2011. Grein í Frøði um Ramsar.
- Rottutíðindi hjá Sjúrði. http://www.jenskjeld.info/FO_side/rotta.html
- Simonsen, W., J.L. Hansen og B. Olsen. 2011. Frágreiðing um Ramsar-virksemi í 2011. http://www.fisk.fo/media/4694/ramsar-2011.pdf
- Veiðihagtøl fyri lunda. http://www.fisk.fo/media/4685/lundi-24012011.pdf
- Fangstrettigheder. Jens-Kjeld Jensen. Lundefangst – en fangstdag på Nólsoy. S. 30-37.
- Lorentsen, S.-H- & Follestad, A. 2014. Effekter av forstyrrelse på kolonihekkende sjøfugl og effekter av avbøtedne tiltak – en litteraturstudie. – NINA Rapportet 1033. 37 s. http://www.nina.no/Aktuelt/Nyhetsartikkel/ArticleId/2392
- Hammer, S., Madsen, J.J., Jensen, J-K., Pedersen, K.T., Bloch, D., Thorup, T. 2014. Færøsk Trækfugleatlas (The Faroese Bird Migration Atlas). FaroeUniversity Press, Tórshavn
- Yvirlit yvir Føroya fuglar (Bloch & Sørensen, 1983).

8. Fylgiskjøl

1. Kort yvir Ramsar-økið í Mykinesi,
2. Viðtøkur fyri Ramsar-nevndina fyri Mykines,
3. Samlað yvirlit yvir tilmæli í Ramsar-ætlanini fyri Mykines

FYLGISKJAL 1: Kort yvir Ramsar-økið í Mykinesi

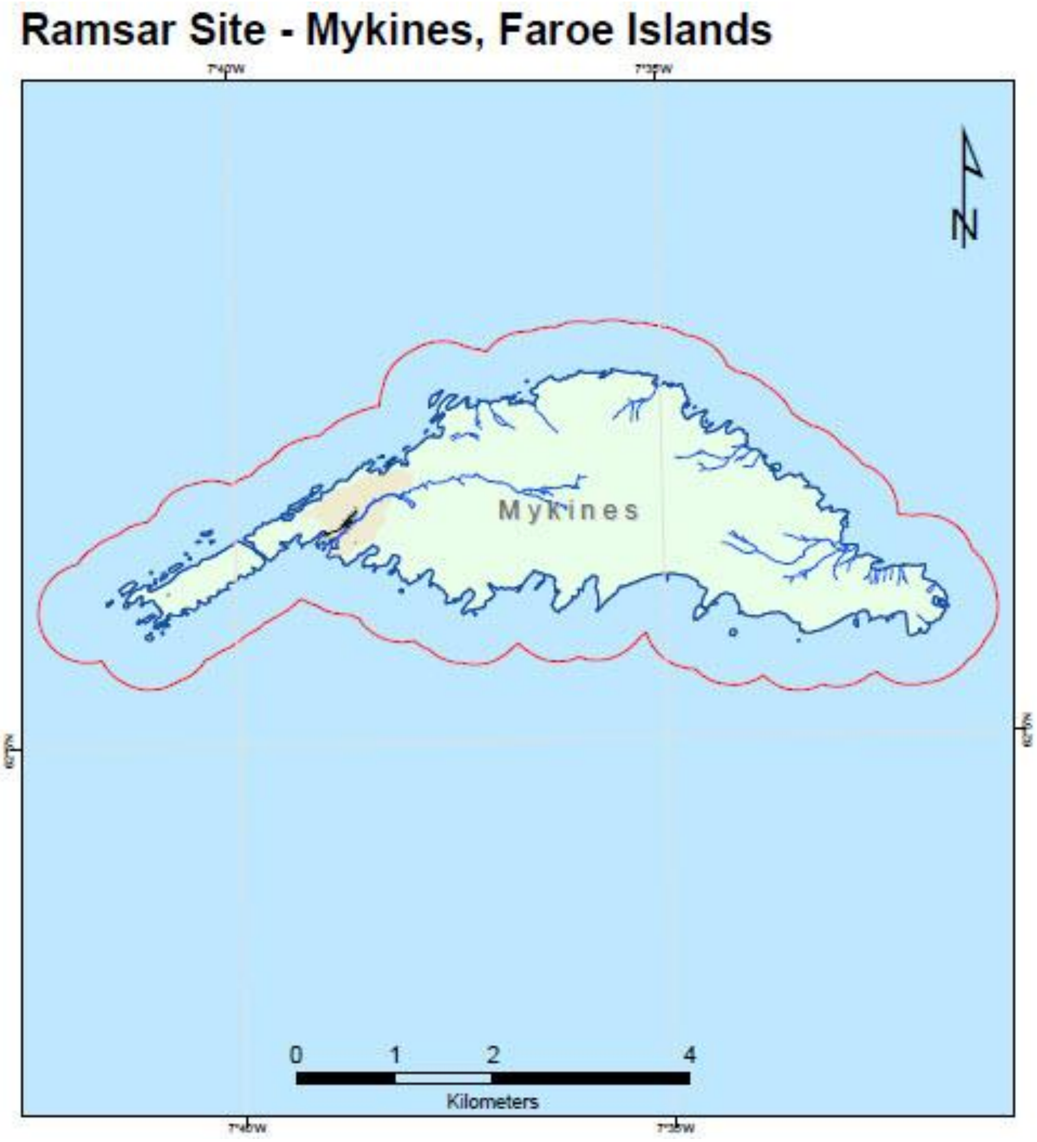

FYLGISKJAL 2: Viðtøkur fyri Ramsar-nevndina fyri Mykines

Endamálið við Ramsar-nevndini er at gera Ramsar-ætlan fyri Mykines, sum m.a. skal vísa á møgulig tiltøk, átøk og mannagongdir, og gera tilmæli um, hvat skal gerast fyri at tryggja, at náttúruvirði í Mykinesi, serliga fuglur og vistskipan teirra, verða varðveitt eftir grundregluni um skynsama nýtslu (wise-use).

Hetta verður gjørt í tøttum samstarvi við allar áhugapartar, við serligum denti á kommunu, borgarar, felagsskapir o.o. í Mykinesi.

Ramsar-nevndin í Mykinesi hevur hesar føstu limir:

- Hagastýrini í Mykinesi,
- Sørvágs kommuna
- Ramsar-umboðið í Mykinesi
- Kunningarstovan, Vágar.
- Náttúrugripasavnið,
- Umhvørvisstovan,

Aðrir áhugapartar verða bodnir til fundar eftir tørvi. Nevndin skipar fyri almennum fundum, tá tørvur er á tí.

Fiskimálaráðið og Mentamálaráðið fylgja arbeiðinum og fáa avrit av fundarfrásøgnum.

Ítøkilig mál

1. At eyðmerkja møguligar hóttanir ímóti fuglalívi o.ø. og vísa á verjutiltøk, sum skulu setast í verk. Serligur dentur verður lagdur á at verja og tryggja lunda og annan fugl í Mykinesi.
2. At gera "Ramsar-ætlan fyri Mykines" (fyrisitingarætlan), sum ætlandi skal verða liðug í 2015.
3. At viðgera spurningar, sum eru viðkomandi fyri fuglateljing í Mykinesi.

Mannagongdir

- Nevndin fer at hava fundir eftir tørvi í sambandi við, at Ramsar-ætlanin fyri Mykines verður gjørd, á leið 1 til 2 ferðir um mánaðin fram til summarið 2015.
- Fram til, at Ramsar-ætlanin er liðug, leiðir Umhvørvisstovan arbeiðið og virkar sum formaður og skrivari í nevndini.
- Á leið eina viku, áðrenn hvønn fund, sendir Umhvørvisstovan limunum uppskot til fundarskrá, og í seinasta lagi 3 dagar, áðrenn fundin, fáa limir møgulig fundarskjøl.
- Uppskot til fundarfrásøgn verður sent limunum 1-2 vikur eftir fundin.
- Nevndarlimir, sum ikki eru í almennum starvi, fáa fundarsamsýning og endurgoldið ferðaútreiðslur sambært almennum reglum.

Viðtøkurnar vórðu samtyktar á fundi í Ramsar-nevndini fyri Mykines 08.06.15.

FYLGISKJAL 3: Samlað yvirlit yvir tilmæli í Ramsar-ætlanini fyri Mykines

Mál og tilmæli um rottu

Mál: Mykines skal framhaldandi vera rottufrí.
Tilmæli:

1. Seta í verk skipan/mannagongdir fyri vøru, sum verður flutt til Mykinesar, serliga innan hon fer av flogvøllinum, men eisini tá vøran er komin til Mykinesar.
2. At tilbúgvingarætlan fyri at fyribyrgja rottuinnrás í Mykinesi verður gjørd. Hetta kundi verið gjørt í einum samstarvi millum Sørvágs-, Tórshavnar- og Skúvoyar kommunur.
3. At neyðugu tiltøk nevnd omanfyri (1.-14.) verða sett í verk.
4. At kunngerðin um oyðing av rottu verður dagførd og víðkað til eisini at fevna um at fyribyrgja, at rotta spjaðist.

Mál og tilmæli um gongd út í hólm og í haganum

Mál: Gongd út í Hólm og í haganum í Mykinesi skal ikki órógva fugl.
Tilmæli:

1. Eitt uppskot til grannastevnusamtykt um gongd út í Hólm (og møguliga aðrastaðni), verður gjørt og lagt fyri komandi grannastevnu,
2. Samstarv við aðrar Ramsar-oyggjar um gongd í haganum, merking av hagagøtum, skelting, kunning, skeið fyri ferðaleiðarum, o.s.fr.
3. Gera kort, sum staðfesta, hvar øll hava rætt at ganga, og hvar fuglur er at síggja.

Mál og tilmæli um sigling

Mál: Sigling kring Mykines skal ikki órógva fuglalívið.
Tilmæli:

1. At kunngerð um sigling kring Mykines og Hólmin verður sett í gildi fyri at fyribyrgja, at óljóð ella annað órógvar fuglin.
2. At lýsa eina loyvisskipan, sum tryggjar, at øll sigling er burðardygg, og serliga, at fuglur í Mykinesi ikki verður órógvaður av ferðafólkabátum.
3. Kommunan skal hava mannagongd fyri, hvar ferðamannaskip kunnu liggja.

Mál og tilmæli um at telja fugl

Mál: at fylgt verður við gongdini hjá lundastovninum í Mykinesi.

Tilmæli: At arbeiðið við at telja lunda í Mykinesi kemur í eina fasta legu.